

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K **Oponenta rigorózní práce**

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Markéta Fialová

Název práce: Aplikační praxe střídavé péče z pohledu práva dítěte na péči obou rodičů

Jméno a příjmení oponenta: doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila aktuální společenský fenomén rodinného práva, a to i s ohledem na změny přinášené rekonstrukcí soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Bulletin advokacie, Právo a rodina, Právník, Právní rozhledy, Právní rádce, ipravnik.cz atd.). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-deskriptivní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu zřetelně naznačeny, avšak z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analytický přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějšímu poznatku (tj. k určité syntéze vybrané problematiky) a k podloženému závěru svých tvrzení. V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nahlédnout nad zákonným textem, projevila mimořádnou znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a patřičně komentuje. Zde je třeba ocenit, že autorka se **chopila tématu originálním způsobem, resp. prosadila svůj osobitý přístup ke zkoumané látce, a sice nahlížela problematiku střídavé péče optikou ústavního práva dítěte na péči obou jeho rodičů, tj. snažila se zaujmout vlastní postoj k imanentnímu konfliktu těchto ústavních práv.** Oceňuji rovněž autorčin obohacující sociologizující a psychologizující vhléd do zkoumané problematiky, neboť jsme čím dál více svědky toho, že nelze rodinné právo (*a fortiori* porozvodová uspořádání péče o dítě) nahlížet toliko prismatem právním.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (292 tis znaků včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena v zásadě do 5 věcných kapitol, kdy první usiluje o stručnou základní charakteristiku problému střídavé péče o děti z obecného pohledu a plní spíše roli propedeutickou (zejm. obecné vymezení pojmu, střídavá péče jako předmět společenské diskuse, vývoj právní úpravy, zdroje a prameny). Druhá kapitola přibližuje zásadu nejlepšího zájmu dítěte. Třetí kapitola představuje těžiště práce a zkoumá právě limity střídavé péče, a to primárně pohledem stávající judikatury. Další kapitola analyzuje mediaci jako jedno z možných řešení naznačeného konfliktu. Pátá kapitola se celistvě věnuje (nutno říci zdařile) analýze Cochemské praxe, a to i se zřetelem na zatímní českou zkušenost.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenů je reprezentativní a zahrnuje jak

tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny (Zuklínová, Hrušáková, Králíčková, Šínová, Frinta etc.) a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (ÚS, NS).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Nevyhýbá se kritické evaluaci ani vyslovení vlastních hodnotících soudů, což je ocenitelné zejména v otázce konceptu nejlepšího zájmu dítěte (str. 32 an.). Velmi správně konfrontuje příslušná rozhodnutí ÚS a NS. Analyticky pracuje s bohatou judikaturou, jejíž závěry komentuje, analyzuje a kriticky vyhodnocuje. U ústní obhajoby by se proto mohla autorka blíže vyjádřit:

- § 2 úmluvy o právech dítěte – právo být slyšen: jaké jsou aktuální trendy při naplňování této mezinárodněprávní kategorie a jaká má být dle autorky úloha OSPOD při realizaci tohoto práva?
- Ztotožňuji se s tvrzením, že střídavou péčí není vhodné autoritativně nařizovat – připustila by autorka určité kvalifikované výjimky?
- Jak se autorka dívá na potřebu specializované justice ve věcech péče o nezletilé? – kupř. ve Francii je speciální soudce (*juge des enfants*).
- k tzv. Cochemské praxi (konvenci), tj. jak ji hodnotí z hlediska uplynulé dekády – vybraní opatrovníčtí soudci v ČR si tento přístup osvojili – jsou již nějaké poznatky o jejich praxi?
- Jakou roli má hrát aspekt komunikace/nekommunikace mezi rodiči při rozhodování o péči? A jak je třeba posuzovat pracovní dobu rodičů při úvaze o střídavé péči?
- V jakých případech by měla ustoupit zásada rovnosti rodičů před zájmem konkrétního dítěte?
- Jaké vidí prostředky a možnosti pro naplnění autorkou vzpomínané edukace rodičů?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny výborné, komplexní znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesněprávních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné nedostatky. Z práce je zřetelně cítit autorčino velké osobní zaujetí, které pro danou problematiku má.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Domnívám se, že by autorka měl uvažovat o publikaci (kupř. časopisecky) vybraných dílčích závěrů své práce. **Práci proto doporučuji k ústní obhajobě.**

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěla

Datum: 7. 9. 2018

Podpis oponenta rigorózní práce:
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.